

«LIFE INFO DAY»

05 Απριλίου 2019, Θεσσαλονίκη

LIFE 11 ENV/GR/942 oLIVE CLIMA

«Εφαρμογή νέων καλλιεργητικών
πρακτικών στην Ελαιοκομία
με στόχο τον περιορισμό της
Κλιματικής Αλλαγής»

Κωνσταντία-Αναστασία Κασάπη
Msc Γεωλόγος
Αναπτυξιακή Εταιρεία ΟΤΑ
Ανατολικής Θεσσαλονίκης

Responding to climate change: sustainable agricultural practices

Πηγή: [Food and Agriculture Organization of the United Nations](http://www.fao.org/home/en/)
<http://www.fao.org/home/en/>

Τα **περιβαλλοντικά προβλήματα** που ήρθε να αντιμετωπίσει το **oLIVE CLIMA** είναι τα παρακάτω:

1. Πλεόνασμα διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα – διάβρωση και ερημοποίηση
2. Παραγωγή ελαιόλαδου σε συνθήκες χαμηλού οργανικού υλικού στο έδαφος / χρήση υψηλών ποσοστών ανόργανων λιπασμάτων
3. Απώλεια αζώτου / εμπόδιο στην καθιέρωση βιολογικής γεωργίας
4. Καύση ξύλου / τοξικολογικά ζητήματα/εκπομπές αερίων θερμοκηπίου
5. Απόβλητα ελαιοτριβείων

Βασικοί στόχοι και ομάδες εφαρμογών για την **επίλυση**:

1. Δέσμευση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την ατμόσφαιρα στα φυτά και στο έδαφος του ελαιώνα

Βελτίωση της ζιζανιοχλωρίδας και του κλαδέματος για αύξηση της δέσμευσης CO₂ μέσω της φωτοσύνθεσης.

2. Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την καλλιέργεια της ελιάς

*Ανακύκλωση κλαδεμάτων ως υλικό εδαφοκάλυψης και θρέψης, *Κομποστοποίηση ή/και αξιοποίηση αποβλήτων ελαιοτριβείου με εφαρμογή στο έδαφος,

*Ακαλλιέργεια του εδάφους για περιορισμό της έκλυσης CO₂ από το έδαφος.

LIFE11 ENV/GR/942– oLIVE CLIMA

Ταυτότητα oLIVE-CLIMA

5 χρόνια (2012-2017), 120 ελαιώνες, 52 αγρότες

Συντονιστής

**Ανατολική Α.Ε. – Αναπτυξιακή Εταιρεία Ο.Τ.Α.
Ανατολικής Θεσσαλονίκης**

Ιδιωτικοί Φορείς

Εκδόσεις ΑγροΤύπος Α.Ε.

Ρόδαξ Άγρο Ε.Π.Ε.

Δημόσιοι Ερευνητικοί Φορείς

**Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και
Αμπέλου - ΕΛΓΟ**

Ινστιτούτο Εδαφολογίας - ΕΛΓΟ

Ινστιτούτο Εγγείων Βελτιώσεων – ΕΛΓΟ

University of Basilicata

Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών

ΠΕ Ηρακλείου (ΕΑΣ Πεζών),

ΠΕ Λασιθίου (ΕΑΣ Μεραμβέλλου)

ΠΕ Μεσσηνίας (ΑΣ Νηλέας)

**Δράσεις
oLIVE-CLIMA**

Προσαρμοσμένο κλάδεμα

**Θρυμματισμός ξύλου
αντί καύσης**

**Κομποστοποίηση
αντί χημικού λιπάσματος**

Ακαλλιέργεια αντί φρεζαρίσματος

Διαχείριση ζιζανίων αντί οργώματος

LIFE11 ENV/GR/942– oLIVE CLIMA

Δράση B1	Βαθμός Επίτευξης	Αξιολόγηση
Διαχείριση κλαδεμάτων: Διασπορά στο έδαφος του ελαιώνα θρυμματισμένου ή σπασμένου ξύλου κλαδέματος (B1.1).	Υψηλό επίπεδο επιτυχίας. Άνω των 200 εφαρμογών συνολικά (222 εκτάρια). Εξετάστηκε και η δυνατότητα πώλησης του θρυμματισμένου ξύλου ως καύσιμου, μια καλή εναλλακτική για την περίπτωση προσβολών των δένδρων από ασθένειες.	Η παρέμβαση κίνησε το ενδιαφέρον των παραγωγών και στις τρεις ομάδες, αλλά και των αρμοδίων του ΥΠΑΑΤ, οι οποίοι την πρότεινα για χρηματοδότηση στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης. Βαθμιαία εγκαταλείπεται το κάψιμο του ξύλου. Αν δημιουργηθούν μονάδες πελετοποίησης, μπορούν να εξασφαλιστούν 2 θέσεις εργασίας για 6 μήνες ανά πυρήνα ελαιοκαλλιέργειας.
Διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων - Διασπορά υγρών αποβλήτων του (τριφασικού) ελαιοτριβείου στον ελαιώνα. (B1.2)	Συνολικά, η παρέμβαση χρησιμοποιήθηκε 45 φορές (Πεζά κυρίως με υγρά απόβλητα και στο Μεραμβέλλο με ξηρό) σε 29 εκτάρια. Στον ΝΗΛΕΑ δεν έχουν πλέον τριφασικά ελαιουργεία.	Η παρέμβαση υιοθετήθηκε ως περιβαλλοντική λύση από το Υπ. Περιβάλλοντος. Παρά ταύτα, χρειάζεται αρκετή σκέψη ακόμα για την άριστη οικονομικότητα της μεταφοράς της υγρής φάσης, από το ελαιοτριβείο στον αγρό, για το διαμερισμό της ξηρής φάσης - αν οι λίμνες εξάτμισης τελικά δεν είναι αναπόφευκτες.
Κομποστοποίηση οργανικών υπολειμμάτων και εφαρμογή οργανικού λιπάσματος (compost) στο χωράφι (B1.3)	Επιτυχής εφαρμογή και στις τρεις περιοχές, σε 130 ελαιώνες συνολικά (134 εκτάρια) με δοσολογία από 5 – 10 τόνους κομπόστ ανά εκτάριο. Αξιοποιήθηκαν δύο συνεταιριστικά ελαιουργεία στην Κρήτη και ένας ιδιωτικό ελαιώνας στον ΝΗΛΕΑ.	Πολύ υποσχόμενη παρέμβαση. Μπορεί να αξιοποιηθεί με δυνατότητα επέκτασης και στα οργανικά οικιακά απόβλητα των ελαιοκομικών περιοχών, δίνοντας ευκαιρία παράτασης του χρόνου απασχόλησης των ελαιουργείων της χώρας και δημιουργία θέσεων εργασίας, ενώ θα μειώνεται η εξάρτηση από τη χρήση χημικών λιπασμάτων.

LIFE11 ENV/GR/942– oLIVE CLIMA

Δράση B2	Βαθμός Επίτευξης	Αξιολόγηση
Εμπλουτισμός ενδογενούς χλωρίδας ελαιώνων (B2.1.)	Αποφασίστηκε στην έναρξη του έργου να εκτελεστεί η δράση μόνο στους ελαιώνες στους οποίους η φυτοκάλυψη ήταν λιγότερο από 60%. Ετσι, η εφαρμογή έγινε 185 φορές συνολικά, σε 174 εκτάρια.	Άρесе στους ελαιοκαλλιεργητές, κάποιοι το υιοθέτησαν και εκτός του έργου, χρειάζεται όμως χρόνος για να ενσωματωθεί στις πρακτικές των παραγωγών. Δεν παρατηρήθηκε κανένα αρνητικό φαινόμενο ή παράπονο. Είναι η απλούστερη μέθοδος για την αύξηση της χειμερινής φωτοσύνθεσης του ελαιώνα. Χρειάζεται περισσότερη διερεύνηση η επιλογή του είδους των σπόρων που να φυτρώνουν καλά υπό καθεστώς ακαλλιέργειας.
Προσαρμογή κλαδέματος για τη βελτίωση της παραγωγικότητας του ελαιώνα (B2.2)	Εκτελέστηκε όπως είχε σχεδιαστεί και στις 3 περιοχές με επιτυχία.	Η πλέον υποσχόμενη αναβάθμιση πρακτικής, καθώς είναι δυνατόν να ανακόψει την πορεία προς την (ημι-?) εγκατάλειψη των ελαιώνων η οποία φαίνεται να είναι η κύρια αιτία για την πλήρη σχεδόν ακαρπία τα τελευταία 3 χρόνια σε μερικές ελαιοκομικά σημαντικές περιοχές της Κρήτης.
Περιορισμένη καλλιέργεια ή ακαλλιέργεια των ελαιώνων (B2.3)	Εξαιρετικά επιτυχής με ιδιαίτερα θετική επίπτωση στην αντιμετώπιση των φαινομένων διάβρωσης και ερημοποίησης.	Δόθηκε η ευκαιρία μετά από καταρρακτώδεις βροχές τον Σεπτέμβριο του 2016, στην περιοχή του ΝΗΛΕΑ, να αναδειχθεί η τεράστια σημασία προστασία που προσφέρει η ακαλλιέργεια για τη διάβρωση του εδάφους. Φαίνεται επίσης πιθανόν (προφορική ενημέρωση από τον κ. Καββαδία - ΙΕΑ) να αποτελεί η ακαλλιέργεια το καλύτερο μέσον για την αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους, ακόμα και χωρίς προσθήκη οργανικών υλικών έξωθεν.

Στο πλαίσιο του έργου μετρήθηκε ότι ενήλικα δέντρα ελιάς 20 ετών και ύψους 3-4 μέτρων έχουν αποθηκεύσει στους φυτικούς ιστούς τους περίπου 50-60 κιλά άνθρακα ανά δέντρο δηλαδή περίπου 1000 κιλά άνθρακα ανά στρέμμα.

Η αντίστοιχη αποθήκευση άνθρακα για αιωνόβια δέντρα ελιάς ύψους 7-8 μέτρων υπολογίζεται σε 500 κιλά άνθρακα ανά δέντρο δηλαδή περίπου 10.000 κιλά άνθρακα ανά στρέμμα.

Το όφελος είναι διπλό καθώς ο άνθρακας που απομακρύνεται από το δέντρο με τα υπολείμματα του κλαδέματος ή με τις ρίζες που νεκρώνονται ανακυκλώνεται στο έδαφος. Οπότε παραμένει στον ελαιώνα.

Η φυτοκάλυψη του εδάφους αυξήθηκε στις τρεις περιοχές μέσω της σποράς με αποτέλεσμα την αύξηση της στρεμματικής αποθήκευσης άνθρακα μέσω ζιζανίων.

Κατά μέσο όρο η ενσωμάτωση των κλαδεμάτων επέστρεψε 42 kgr C ανά στρέμμα, η εφαρμογή compost και υγρού κασσίγαρου επέστρεψε 75 και 8 kgr C ανά στρέμμα αντίστοιχα, ενώ η ακαλλιέργεια/εφαρμογή σπορομίγματος αύξησε την επιστροφή C στο επίπεδο των 98 kgr C ανά στρέμμα. . Η μη καύση των κλαδεμάτων αποτελεί μεγάλο όφελος για το περιβάλλον δεδομένου ότι το βάρος ξερών κλαδιών ανά στρέμμα θεωρείται γύρω στα 120 κιλά.

Η εκτίμηση είναι ότι εκλύονται περίπου CO 40 g kg^{-1} από την καύση κλαδιών ελιάς. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι με κλάδεμα 300 κιλά κλαδιών/στρέμμα με την αποφυγή της καύσης αποφεύγεται η έκλυση 12 kg CO , 0.06 g NO , 0.4 kg NO_2 και μια σειρά από αέρια του θερμοκηπίου που αναλύονται σε σχετική έκθεση.

Εκτός των υγρών αποβλήτων, για την οποία χρειάζεται περισσότερη σκέψη για την υπέρβαση του προβλήματος της μεταφοράς στους ελαιώνες, όλες οι λοιπές παρεμβάσεις απεδείχθησαν αποτελεσματικές. Κίνησαν το ενδιαφέρον των παραγωγών και μερικές το ενδιαφέρον των αρχών. Κατά σειρά σημασίας, με βαθμολογία από 0 (αδιάφορο) έως 10 (εξαιρετικά σημαντικό) ιεραρχούνται ως εξής:

- Προσαρμοσμένο κλάδεμα (10).
- Ακαλλιέργεια του εδάφους (10).
- Κομποστοποίηση, περιλαμβανομένης ή μη της χρήσης υγρών αποβλήτων (8).
- Θρυμματισμός και διασπορά στο έδαφος, ή χρήση ως καύσιμο (7).
- Εμπλουτισμός της χλωρίδας του ελαιώνα (5).
- Αξιοποίηση υγρών αποβλήτων (3, προς το παρόν).

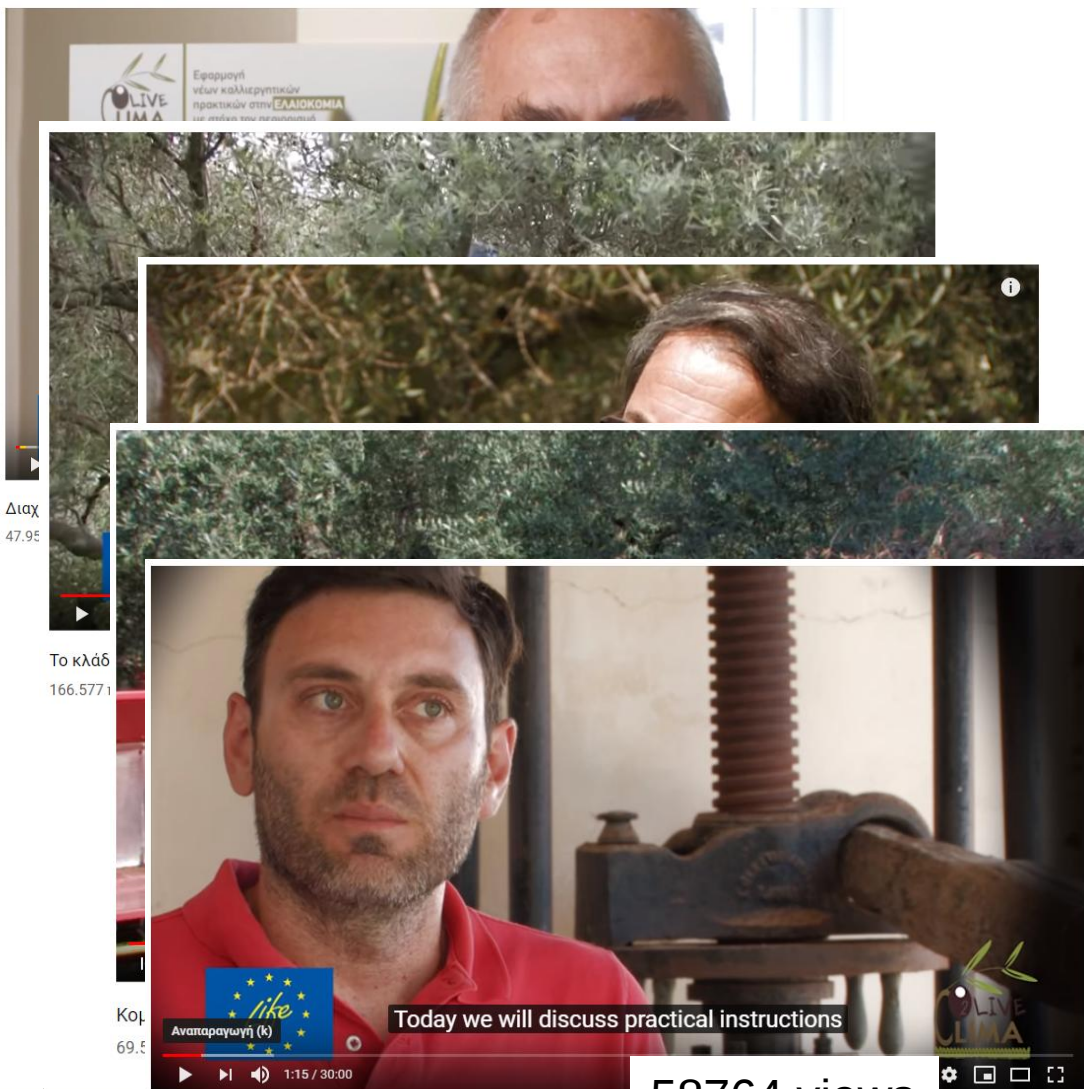
Δράσεις **oLIVE-CLIMA** για την εκπαίδευση αγροτών:

***5 εκπαιδευτικά σεμινάρια,**
4 στην Ελλάδα & 1 στην Ιταλία, με πάνω από 100 συμμετέχοντες αγρότες

***5 εκπαιδευτικά βίντεο,**
με περίπου **534.000** επισκέψεις.

***Συνεχής επιμόρφωση των 52 αγροτών**
που συμμετείχαν στο έργο

Στο **Διεθνές Συνέδριο με τίτλο «Κλιματική αλλαγή – γεωργική αλλαγή»**, στο πλαίσιο του έργου παραβρέθηκαν διακεκριμένοι ακαδημαϊκοί, ως κεντρικοί ομιλητές και επιστήμονες από **28 χώρες**.

Παρά τον ιδιαίτερα παρεμβατικό, καινοτόμο, σύνθετο χαρακτήρα του έργου και την 5ετή του διάρκεια, δεν υπήρξαν οικονομικά ή τεχνικά ζητήματα που ανέκυψαν κατά την πορεία υλοποίησης του έργου και δεν επιλύθηκαν.

Θετική συμβολή στη διαχείριση του έργου:

- ✓ Η δομή διοίκησης και η τήρηση του οργανογράμματος
- ✓ Ο τρίμηνος προγραμματισμός
- ✓ Ο μηνιαίος απολογισμός εφαρμογής των δράσεων
- ✓ Οι ενδιάμεσες εκθέσεις αναφορές
- ✓ Τακτική επικοινωνία εταίρων

Η διάρκεια και το περιεχόμενο του έργου, σε συνδυασμό με τις εγγυήσεις ποιότητας της συμμετοχής σε αυτό διεθνώς αναγνωρισμένων επιστημονικών φορέων, όπως το ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, το Πανεπιστήμιο της Basilicata κ.ά. είχαν ως αποτέλεσμα τη αξιοποίηση της αποκτηθείσας τεχνογνωσίας για την επέκταση των μέτρων και τη διάχυση των αποτελεσμάτων του στους αγρότες.

Συμβολή oLIVE-CLIMA στη χάραξη πολιτικής ΚΥΑ 3924/2016

Τροποποίηση της εθνικής νομοθεσίας «ΚΥΑ - μέτρα εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων ελαιοτριβείων» για τις πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις σε σχέση με το υγρό απόβλητο ελαιοτριβείων – κατσίγαρο.

Έτσι, τα υγρά απόβλητα της παραγωγικής διαδικασίας μετά από προεπεξεργασία που περιλαμβάνει λιποσυλλογή και καθίζηση ή άλλη ισοδύναμη επεξεργασία, διατίθενται για υδrolίπανση ελαιώνων, με μέγιστο όγκο ετήσιας εφαρμογής τα 8 m³ ανά στρέμμα.

Οι εταίροι συνεργάστηκαν με:

- ✓ την ομάδα εργασίας του ΥΠΕΝ για την ΚΥΑ.
- ✓ την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης-Δ/νη Υδάτων και
- ✓ το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας.

39093

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

7 Δεκεμβρίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3924

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Τροποποίηση της υπ' αρ. Φ. 15/4187/266/2012 (Β' 1275) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κлиматικής Αλλαγής «Καθορισμός Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων (ΠΠΔ), κατά κλάδο δραστηριότητας στην Άδεια Εγκατάστασης-Λειτουργίας, για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3982/2011 και κατατάσσονται στην Β κατηγορία του Άρθρου 1 του Ν. 4014/2011».
- 2 Καθιέρωση με αμοιβή υπερωριακής νυχτερινής και εξαιρέσιμων ημερών εργασίας μονιμού προσωπικού του Αρτειαίου Νοσοκομείου έτους 2017.
- 3 Καθιέρωση με αμοιβή υπερωριακής νυχτερινής και εξαιρέσιμων ημερών εργασίας του προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Αρτειαίου Νοσοκομείου έτους 2017.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. οικ. 127402/1487/Φ15

(1)

Τροποποίηση της υπ' αρ. Φ. 15/4187/266/2012 (Β' 1275) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κлиматικής Αλλαγής «Καθορισμός Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων (ΠΠΔ), κατά κλάδο δραστηριότητας στην Άδεια Εγκατάστασης-Λειτουργίας, για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3982/2011 και κατατάσσονται στην Β κατηγορία του Άρθρου 1 του Ν. 4014/2011».

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ -
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

2. Το Π.δ. 70/2015 «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού» (Α' 114).

3. Το Π.δ. 123/2016 «Ανασύσταση και μετονομασία του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ανασύσταση του Υπουργείου Τουρισμού, σύσταση Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, μετονομασία Υπουργείων Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων» (Α' 208).

4. Το Π.δ. 116/2014 «Οργανισμός του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας» (Α' 185).

5. Το Π.δ. 100/2014 «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κлиматικής Αλλαγής» (Α' 167).

6. Το Π.δ. 107/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 174).

7. Το Π.δ. 73/2015 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 116).

8. Το Π.δ. 125/2016 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 210).

9. Την υπ' αρ. Υ197/2016 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης Αλέξανδρο Χαρίτση» (Β' 3722).

10. Την υπ' αρ. Υ198/2016 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας Σωκράτη Φαμέλλο» (Β' 3722).

Η χρονική συγκυρία ήταν σημαντική, καθώς τα ανωτέρω λαμβάνουν χώρα την περίοδο έναρξης της υλοποίησης των δράσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020.

Συμβολή oLIVE-CLIMA στη χάραξη πολιτικής

1. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη από τη ΕΕ 5.1 έκδοση του ΠΑΑ 2014-2020, 4^η Τροποποίηση με ημερομηνία εγγράφου 04/03/2019 οι δικαιούχοι της δράσης 10.1.6 «Διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια» μπορούν να ενισχυθούν από το υπομέτρο M4.4.4. «Θρυμματιστής κλαδεμάτων για τις ελαιοκαλλιέργειες», για την **αγορά θρυμματιστή** των κλαδεμάτων.

Κατάσταση: Αναμονή για την Πρόσκληση των ενδιαφερομένων.

2. Η ομάδα εργασίας του έργου είχε προτείνει επίσης στο πλαίσιο της ίδια δράσης, την **επιδότηση του θρυμματισμού ανά στρέμμα**, με τη δέσμευση να εφαρμοστεί για διάστημα τουλάχιστον 5 ετών.

Κατάσταση: Υπό συζήτηση

Ο άνθρακας που περιέχει το ξύλο αν αποτεθεί στο έδαφος εκτιμάται ότι μπορεί να καταλήξει σε σταθερή μορφή οργανικής ουσίας (διάρκεια ζωής στο έδαφος 50-70 χρόνια).

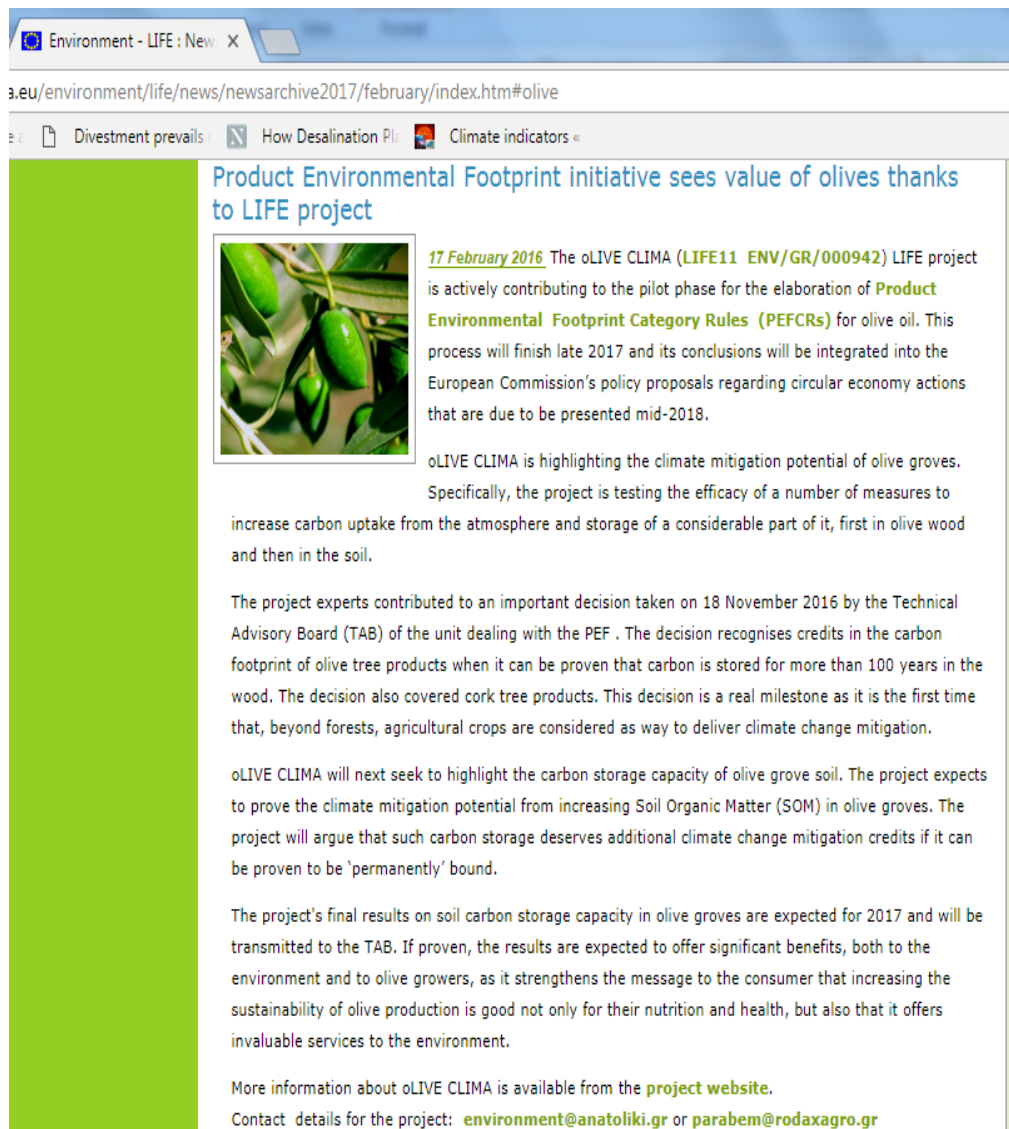
Συμβολή oLIVE-CLIMA στη χάραξη πολιτικής

Ανάπτυξη «Πρωτοκόλλου άνθρακα για το ελαιόλαδο από το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου» - PEFCR για το Ελαιόλαδο.

Στις 18 Νοεμβρίου του 2016 το Technical Advisory Board of PEF unit αναγνώρισε την μακροπρόθεσμη αποθηκευτική ικανότητά του σε άνθρακα στο ελαιόδεντρο. Είναι η πρώτη φορά που γεωργικές καλλιέργειες θεωρούνται μέσο για τη μείωση της κλιματικής αλλαγής.

Για περισσότερες πληροφορίες:

<http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/footprint/PEF%20methodology%20final%20draft.pdf>

Environment - LIFE : New X

environment/life/news/newsarchive2017/february/index.htm#olive

Divestment prevails N How Desalination Pl: Climate indicators «

Product Environmental Footprint initiative sees value of olives thanks to LIFE project

17 February 2016 The oLIVE CLIMA (LIFE11 ENV/GR/000942) LIFE project is actively contributing to the pilot phase for the elaboration of **Product Environmental Footprint Category Rules (PEFCRs)** for olive oil. This process will finish late 2017 and its conclusions will be integrated into the European Commission's policy proposals regarding circular economy actions that are due to be presented mid-2018.

oLIVE CLIMA is highlighting the climate mitigation potential of olive groves. Specifically, the project is testing the efficacy of a number of measures to increase carbon uptake from the atmosphere and storage of a considerable part of it, first in olive wood and then in the soil.

The project experts contributed to an important decision taken on 18 November 2016 by the Technical Advisory Board (TAB) of the unit dealing with the PEF. The decision recognises credits in the carbon footprint of olive tree products when it can be proven that carbon is stored for more than 100 years in the wood. The decision also covered cork tree products. This decision is a real milestone as it is the first time that, beyond forests, agricultural crops are considered as way to deliver climate change mitigation.

oLIVE CLIMA will next seek to highlight the carbon storage capacity of olive grove soil. The project expects to prove the climate mitigation potential from increasing Soil Organic Matter (SOM) in olive groves. The project will argue that such carbon storage deserves additional climate change mitigation credits if it can be proven to be 'permanently' bound.

The project's final results on soil carbon storage capacity in olive groves are expected for 2017 and will be transmitted to the TAB. If proven, the results are expected to offer significant benefits, both to the environment and to olive growers, as it strengthens the message to the consumer that increasing the sustainability of olive production is good not only for their nutrition and health, but also that it offers invaluable services to the environment.

More information about oLIVE CLIMA is available from the [project website](#).

Contact details for the project: environment@anatoliki.gr or parabem@rodaxagro.gr

Project in Greece Converts Olive Cultivation Into a Climate Management Tool

For four years, the oLIVE CLIMA Project in Greece has tackled challenges posed by climate change in the Mediterranean by introducing innovative techniques to convert olive cultivation into a climate management tool.

By STAV DIMITROPOULOS on January 20, 2017
Filed in European Union

1k 5.8k
SHARES VIEWS

Άρθρο στους OLIVEOILTIMES

Άρθρο για το oLIVE CLIMA, που συμπεριλαμβάνει συνεντεύξεις εκπροσώπων του εταιρικού σχήματος, του κου Γ. Μιχαλόπουλου από τη Ροδαξ Άγρο, του κου Γ. Κουμπούρη από τον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ και της κας Θ. Πασχάλη από την Ανατολική Α.Ε., δημοσιεύτηκε στο Olive Oil Times, το μεγαλύτερο ίσως μέσο για θέματα ελαιόλαδου ανά τον κόσμο. Το άρθρο βρίσκεται αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση

https://www.oliveoiltimes.com/olive-oil-basics/project-greece-converts-olivecultivation-climate-management-tool/54934?utm_content=buffer3a2ce&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer

"Most techniques are indeed applicable and reap immediate, visible, and positive financial benefits."

- George Michalopoulos, oLIVE CLIMA agronomist

LIFE11 ENV/GR/942– oLIVE CLIMA

LIFE oLIVE-cLIMA

CATEGORY: CLIMATE ACTION

#LIFEAWARDS19

Tips

1. Εντοπισμός και ανάλυση του προβλήματος
2. Συσχέτιση με τους άξονες της πρόσκλησης
3. Καινοτομία στην αντιμετώπιση
4. Εταιρικό σχήμα
5. Προσδιορισμός της Λύσης

Προσοχή

1. Επιλογή περιοχών εφαρμογής – αιτιολόγηση
2. Τεχνική και ερευνητική ωριμότητα
3. Ποσοτικοποίηση των στόχων
4. Ανάλυση κύκλου ζωής
5. Επιβίωση του αποτελέσματος, μακροπρόθεσμα
6. Πρόβλεψη μελλοντικής επίδρασης

Οι καλλιεργητικές πρακτικές υιοθετήθηκαν με μεγάλη αποδοχή από τους αγρότες!

Τα παραδοτέα μπορούν να αξιοποιηθούν μακροπρόθεσμα !

**Οι πρακτικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιαδήποτε περιοχή
ελαιοκαλλιέργειας!**

Το έργο αποδείχθηκε πως ήταν σε θέση να επιτύχει τα αναμενόμενα οφέλη!

Στοιχεία επικοινωνίας

Ανατολική Α.Ε. – Αναπτυξιακή εταιρεία Ο.Τ.Α. Ανατολικής Θεσσαλονίκης
1 ^ο χλμ Θέρμης – Τριαδίου, Τ.Κ. 57001, Τ.Θ. 60497, Θέρμη, Ελλάδα
Τηλ. +30-2310-463930
Φαξ. +30-2310-486203
E-mail: environment@anatoliki.gr
Website: www.anatoliki.gr
<u>Πληροφορίες για το έργο</u>
www.oliveclima.eu
https://www.facebook.com/Olive-Clima-LIFE-548294191896423/
https://twitter.com/OliveClima

Ευχαριστούμε!